

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

De Molenwerf

Kwaliteitsonderzoek naar risico's

Datum vaststelling: 13 mei 2022

Samenvatting

In onze jaarlijkse prestatie- en risicoanalyse hebben wij geconstateerd dat er sprake is van mogelijke risico's voor de onderwijskwaliteit op basisschool De Molenwerf. Om deze mogelijke risico's nader in te schatten, hebben we op 15 februari 2022 een onderzoek naar de kwaliteit van onderwijs op de school uitgevoerd.

Op basis van dit onderzoek constateren wij dat de kwaliteit van het onderwijs Voldoende is.

Wat gaat goed?

De school heeft het afgelopen jaar gericht en samen aan verbetering van hun onderwijs gewerkt. Dit vanuit het besef dat een kleine school kwetsbaarheden met zich meebrengt. Er zijn onderwijsplannen geschreven en besproken, het team deelt resultaten en ervaringen en leraren bekijken lessen van elkaar en leren van elkaars goede voorbeelden.

De leraren worden gestimuleerd samen te werken met collega's van een andere school over het onderwijsaanbod en -aanpak in hun specifieke bouw. Deze uitwisseling ervaren de leraren als zeer positief. De leerlingen die we gesproken hebben, geven aan dat ze goed les krijgen en dat het een fijne school is.

De leraren maken het lesaanbod en de uitleg zoveel mogelijk passend bij wat de leerlingen op deze school nodig hebben. Hiervoor maken ze gebruik van nieuwe methodes die aansluiten bij de visie van de school. De school heeft zicht op hoe leerlingen zich ontwikkelen. De leraren laten zien en merken dat ze hoge verwachtingen hebben van de leerlingen tijdens de lessen.

De kwaliteitszorgcyclus is kloppend, resultaten van leerlingen, het aanbod en het eigen handelen worden geëvalueerd en vervolgacties bepaald. We zien hierin een duidelijk sturing van het bestuur en positieve daadkracht van het team om het onderwijs weer op orde te krijgen.

Wat kan beter?

Tijdens de lesbezoeken hebben we gezien dat het pedagogisch-didactisch handelen veel aandacht krijgt in de voorbereiding van de lessen. Hierdoor hebben we ook goede lessen gezien.

Bestuur: Stichting Openbaar Primair Onderwijs Rivierenland (OPO-R)

Bestuursnummer: 41876

School: De Molenwerf 13AQ-C2

Totaal aantal leerlingen: 102

Deze lessen kunnen verbeterd worden als de leraren nog meer rekening houden met de onderwijsbehoeften tijdens de verschillende fasen van een les. De leraren kunnen nog beter rekening houden met verschillen tussen leerlingen, niet alleen in het aanbod maar ook in hun uitleg. Het inzetten van feedback aan elkaar en tempo in de les houden blijven aandachtspunten.

Verder kan de school sturen op meer eenduidig verwerken van de gegevens om leerlingen te volgen, zodat daar schoolbreed een vakoverstijgende lijn in ontstaat.

De school kan de ouderbetrokkenheid vergroten door ouders meer te betrekken bij de plannen die de school heeft en de voortgang en de evaluatie daarvan. Wellicht zijn er nog meer en andere mogelijkheden om ouders te betrekken bij het onderwijsleerproces van hun kinderen. Het team zou hier expliciet beleid op kunnen voeren.

Vervolg

De school valt weer onder het reguliere toezicht.

Inhoudsopgave

1.	Opzet van het kwaliteitsonderzoek	5
2.	Conclusie en vervolg	7
3.	Resultaten kwaliteitsonderzoek	8
4.	Reactie van het bestuur	14

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 15 februari 2022 een kwaliteitsonderzoek op basisschool De Molenwerf uitgevoerd. Onze jaarlijkse prestatie- en risicoanalyse wees namelijk op mogelijke risico's in de onderwijskwaliteit.

Werkwijze

Wij vormen onze oordelen door de onderwijspraktijk van de school te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2021 primair onderwijs.

In het schooljaar 2021/2022 beoordelen we vanwege de Corona-pandemie de resultaten van de school (standaard OR1) niet. Dat betekent dat we bij de bepaling van het eindoordeel de normering passend bij 'niet te beoordelen resultaten' gebruiken - zie paragraaf 6.5.2 van het Onderzoekskader 2021 primair onderwijs.

De tabel hieronder geeft weer welke standaarden we hebben beoordeeld tijdens dit onderzoek.

Standaard	onderzocht
OP Onderwijsproces	
OP1 Aanbod	
OP2 Zicht op ontwikkeling en begeleiding	•
OP3 Pedagogisch-didactisch handelen	•
OP4 Onderwijstijd	
OP6 Afsluiting	•
VS Veiligheid en Schoolklimaat	
VS1 Veiligheid	•
VS2 Schoolklimaat	•
OR Onderwijsresultaten	
OR1 Resultaten	
OR2 Sociale en maatschappelijke competenties	
SKA Sturen, Kwaliteitszorg en ambitie	
SKA1 Visie, ambities en doelen	•
SKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur	•
SKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

We hebben de volgende onderzoeksactiviteiten verricht: we hebben lessen bezocht en gesprekken gevoerd met leerlingen, ouders, leraren, de intern begeleider en de directie. Ook zijn er documenten geanalyseerd waaronder op schoolniveau het kwaliteitsbeleid, de schoolrapportage 2020-2021, het schoolplan 2020-2023 en de schoolondersteuningsstructuur. Daarnaast is gekeken naar documenten op groepsniveau.

Overige wettelijke vereisten

Deugdelijkheidseisen die niet aan een standaard in het waarderingskader zijn verbonden vatten we samen onder de noemer overige wettelijke vereisten (zie Onderzoekskader 2021 primair onderwijs).

Er was geen aanleiding om overige wettelijke vereisten te onderzoeken.

Signalen

In de voorbereiding van ieder onderzoek kijken we altijd naar eventuele signalen die bij de inspectie zijn binnengekomen. Soms heeft dat gevolgen voor de uitvoering van het onderzoek.

Er zijn geen signalen over De Molenwerf bij ons binnengekomen.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de oordelen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en het rapport opgenomen.

2. Conclusie en vervolg

In dit hoofdstuk geven we de oordelen en de conclusie weer van het onderzoek bij basisschool De Molenwerf.

Conclusie

De kwaliteit van het onderwijs op basisschool De Molenwerf beoordelen we als Voldoende, omdat de school op de onderzochte standaarden voldoet aan de basiskwaliteit.

Afspraken over vervolgtoezicht

In schooljaar 2021/2022 geeft de inspectie geen oordeel op de standaard Onderwijsresultaten. Met uitzondering van deze standaard, voldoet de school op de onderzochte standaarden aan de wettelijke vereisten. Daarom zien wij geen aanleiding om afspraken over vervolgtoezicht te maken. De school valt hiermee weer onder het reguliere toezicht.

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek

In dit hoofdstuk schetsen wij de aanleiding voor het onderzoek, de achtergrond van basisschool De Molenwerf en geven wij per kwaliteitsgebied de oordelen en de resultaten van het onderzoek weer.

Aanleiding voor het onderzoek

De achtergebleven onderwijsresultaten en risico's in het onderwijsproces op basisschool De Molenwerf waren aanleiding tot het doen van onderzoek waaruit dit rapport is voortgekomen. De eindopbrengsten waren beduidend lager dan de resultaten van de voorgaande jaren en ook lager dan op grond van de leerlingpopulatie verwacht mag worden. De fundamentele niveaus voor lezen, taalverzorging en rekenen werden door een deel van de leerlingen niet gehaald. De streefniveaus werden door een meerderheid van de leerlingen niet gehaald. Ook kreeg een deel van de leerlingen een schooladvies dat niet in de lijn lag met het te verwachten advies.

Achtergrond van de school

Basisschool De Molenwerf is een kleine school met een stadsfunctie in Tiel. De school heeft een turbulente tijd achter de rug met veel wisselingen in het team en de directie en daarnaast problemen met het groepsklimaat in de bovenbouw. De school heeft tijdens corona veel inspanning moeten leveren om kinderen op te vangen en letterlijk 'bij de les te houden'. Aannemelijk is dat dit in combinatie heeft geleid tot de tegenvallende eindopbrengsten van het afgelopen schooljaar 2020/2021.

Het bestuur heeft sterk ingezet om de school weer op orde te krijgen. Er is een nieuwe directeur aangesteld. Samen met de bestuursmedewerker kwaliteitszorg zijn verbeteringen in kaart gebracht. Allereerst is er sterk ingezet op de sociale veiligheid in de klas en in de school. Ook is het systeem van kwaliteitszorg vernieuwd en in lijn gebracht met het nieuwe kwaliteitszorgsysteem van het bestuur.

3.1. Onderwijsproces

KWALITEITSGEBIED ONDERWIJSPROCES (OP)	O	V	G
OP2 Zicht op ontwikkeling en begeleiding		•	
OP3 Pedagogisch-didactisch handelen		•	
OP6 Afsluiting		•	

De school heeft leerlingen steeds beter in beeld

We beoordelen de standaard Zicht op ontwikkeling en begeleiding (OP2) als Voldoende.

Wij hebben geconstateerd dat de school beredeneerd inzet op systematisch volgen van de ontwikkeling van leerlingen en afstemmen van het onderwijs op de onderwijsbehoefte van leerlingen. Leerlingen ontvangen daardoor onderwijs dat steeds beter aansluit bij hun niveau en dat hen een ononderbroken ontwikkeling biedt.

De school is bezig met een overstap van werken met groepsplannen naar werken vanuit leerlijnen in onderwijsplannen. Rekenen is het eerste vak waarvoor deze werkwijze geldt. Dit is nog vrij nieuw voor het team en het rendement moet zich nog uitbetalen. In de overgangperiode naar onderwijsplannen maken leraren gebruik van kinddoelen om leerlingen voor instructies in te delen.

Het team heeft gezamenlijk de (tussen)opbrengsten van de afgelopen tijd geduid. Op basis daarvan is per groep en per vak bepaald of het nodig is om in te zetten op een door de school vastgestelde reparatielijijn om te groeien naar gestelde einddoelen. Daarnaast is de school, ondersteund door een externe adviseur, een traject gestart om een doorgaande lijn te creëren voor onderwijs van vroeg- naar voorschools naar de middenbouw. Zo wil de school meer zicht krijgen op ontwikkelingsfasen van leerlingen. Een kwetsbaar punt is dat er stagnatie is in deze ontwikkeling door het invallersprobleem in de onderbouw.

De school heeft helder verwoord wat zij onder extra ondersteuning van leerlingen verstaat. De school heeft de ondersteuningsstructuur onlangs opnieuw doordacht en op papier gezet. Een aandachtspunt is dat de werkwijze in de praktijk wel bekend is bij het team, maar dat dit niet geldt voor het document om het systeem te borgen.

Er heerst een goed lesklimaat en er liggen kansen voor betere afstemming

We beoordelen de standaard Pedagogisch-didactisch handelen (OP3) als Voldoende.

De pedagogische visie van de school is zichtbaar in het dagelijks handelen van de leraren. De school heeft het afgelopen schooljaar onder andere prioriteit gegeven aan het pedagogisch klimaat in de klassen. Dit is merkbaar aan de rust en structuur tijdens de bezochte lessen, de duidelijke rol van de leraren en de werksfeer. De leraren benaderen de leerlingen positief. Zij laten op momenten ook zien dat zij hoge verwachtingen hebben van leerlingen, maar dit kan nog meer tot uitdrukking komen.

De school geeft aan dat het versterken van het didactisch handelen een volgend speerpunt is. Daarom zijn de leraren de afgelopen periode hierop geschoold. In de geobserveerde lessen hebben wij de eerste effecten daarvan gezien. Leraren geven bijvoorbeeld het lesdoel duidelijk aan, activeren voorkennis van de groep, modellen en laten leerlingen oefenen met de lesstof. Dit gebeurde met gebruik van diverse activerende werkvormen. Daarbij valt ook op dat de leraren leerlingen aanzetten tot dieper begrip van de lesstof. Winst valt te behalen in het benoemen van het belang van het lesdoel, niet alleen aan het begin van de les maar ook tijdens en aan het eind. Ook kunnen leraren de betrokkenheid van leerlingen vergroten door hen te stimuleren te reflecteren op het antwoord van een medeleerling.

Om daadwerkelijk doelgericht af te kunnen stemmen op de onderwijsbehoeften van individuele leerlingen is het belangrijk dat leraren meer differentiëren naar niveau van leerlingen buiten de drie leerroutes om. Bijvoorbeeld op inhoud, vraagstelling en de snelheid waarmee leerlingen aan de slag mogen gaan. Wij constateren dat dit nu nog weinig gebeurt, maar we zien wel kansen voor de school om hierop een ontwikkelslag te maken.

Leerlingen gaan voorbereid naar het vervolgonderwijs

We beoordelen de standaard Afsluiting van het onderwijs (OP6) als Voldoende.

De Molenwerf bereidt leerlingen en hun ouders voor op de overgang naar het vervolgonderwijs. Daarbij hanteert de school een zorgvuldige procedure om te komen tot een passend eindadvies. De kinderen uit groep 7 en 8 bezoeken gezamenlijk de middelbare school in de stad. In groep 7 neemt de school ouders mee in het voorlopige advies, waarna in groep 8 een gesprek over het definitieve advies volgt. In voorkomende gevallen gaat de school met ouders in gesprek om het eindadvies te heroverwegen. De school neemt deel aan een pilot om de keus van leerlingen voor een definitief uitstroomniveau uit te stellen.

3.2. Veiligheid en schoolklimaat

KWALITEITSGEBIED VEILIGHEID EN SCHOOLKLIMAAT (VS)	O	V	G
VS1 Veiligheid		•	
VS2 Schoolklimaat		•	

De Molenwerf biedt een veilige leeromgeving voor leerlingen
We beoordelen de standaard Veiligheid (VS1) als Voldoende.

De school zorgt in voldoende mate voor de sociale, fysieke en psychische veiligheid van leerlingen. Een veilig klimaat was een van de speerpunten van De Molenwerf in het afgelopen jaar. Met gerichte ondersteuning vanuit OPO-R is de school erin geslaagd deze veilige omgeving te creëren. De leerlingen hebben het naar hun zin op school.

De school beschikt over een veiligheidsbeleid, een pestprotocol en er is een aanspreekpunt voor pesten bij wie leerlingen en ouders terecht kunnen. De leerlingen ervaren dat de leraren helpen wanneer er bijvoorbeeld sprake is van ruzies in de pauze. De school monitort de veiligheid en het welbevinden van de leerlingen jaarlijks en trekt hier lessen uit ter verbetering. Zo zoekt de school op basis van de monitor naar een manier om aan te sluiten bij de belevingswereld van leerlingen die zich moeilijker uiten door bijvoorbeeld een onderliggende diagnose.

Leerlingen ontwikkelen sociale en maatschappelijke competenties
We beoordelen de standaard Schoolklimaat (VS2) als Voldoende

Op de school is de inbreng van het team en leerlingen en hun ouders belangrijk. De school heeft bijvoorbeeld leerlingenarena's en ouderarena's georganiseerd over de schoolomgeving en gezondheid op school. Ook zijn leerlingen bevraagd over hun ervaringen met twee nieuwe lesmethodes, waaronder een methode voor sociaal-emotioneel leren inclusief burgerschap en mediawijsheid. Daaruit is een gemeenschappelijke taal ontstaan die we terug horen in de school.

3.3. Sturen, kwaliteitszorg en ambitie

KWALITEITSGEBIED STUREN, KWALITEITSZORG EN AMBITIE (SKA)	O	V	G
SKA1 Visie, ambities en doelen		•	
SKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur		•	
SKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog		•	

De Molenwerf heeft een helder stelsel van kwaliteitszorg

We beoordelen de standaard Visie, ambities en doelen (SKA1) als Voldoende

De directie en het team van De Molenwerf hebben, als startpunt voor de opbouw van de school, een gezamenlijke visie op onderwijs opgesteld die aansluit bij de leerlingpopulatie. Dit betekent dat de school onderwijs geeft volgens leerlijnen die zijn uitgewerkt in onderwijsplannen. Dit is leidend bij het dagelijks handelen in de groep, maar bijvoorbeeld ook bij de keus voor een nieuwe methode. De school gebruikt daarnaast wetenschappelijke inzichten om keuzes te onderbouwen. Deze werkwijze is al geïmplementeerd voor het vak rekenen, maar voor de overige vakken nog in ontwikkeling.

De school heeft zichzelf, op basis van vijf-jaarsgemiddelden, normen gesteld voor resultaten en groei. Daarbij onderkent zij een viertal ontwikkellijnen. De gouden lijn representeert het gemiddelde van het voorgaande jaar. Er zijn echter ook een bovenlijn en een onderlijn. Zo nodig zet de school op groepsniveau doelen van de reparatielijn in om te komen tot de lijn die de schoolnorm representeert (gouden lijn). Dat is op dit moment in een aantal groepen het geval.

In het afgelopen jaar heeft de school een nieuw stelsel van kwaliteitszorg opgesteld dat is afgestemd op het stelsel dat het bestuur hanteert. Het stelsel van de school kent de 5D's die centraal staan in een cyclus van data-duiden-doelen-doen en delen. Het delen is eraan toegevoegd en dat betreft het delen op schoolniveau maar zeker ook het delen van het onderwijs in een bepaalde bouw of met collega's van een andere school binnen de stichting. De school hanteert deze cyclus ook zichtbaar bij de analyse van de tussenresultaten en de opvolging daarvan.

De school ambieert en heeft een actieve rol in bestrijden van taalachterstanden en bieden van gelijke kansen. Zo wordt er een substantieel deel van de onderwijstijd besteed aan taal. Dit aantal uren varieert per groep en is het hoogst in groep 4 (13,25 uur per week). Daarnaast zijn er twee nieuwkomersgroepen gevestigd in de school en is de school als VVE school verbonden aan een brede schoolacademie voor een taalaanbod aan leerlingen met Nederlands als tweede taal. Het bestuur ondersteunt de school in deze ontwikkelingen.

Er is een professionele leer- en verbetercultuur in de school

We beoordelen de standaard Uitvoering en kwaliteitscultuur (SKA2) als Voldoende

Hoewel het effect van het nieuwe kwaliteitszorgsysteem zich nog moet gaan uitbetalen, is de school volop in ontwikkeling.

We hebben geconstateerd dat deze ontwikkelingen vanaf de basis gedragen worden door het hele team. Autonomie en verantwoordelijkheid van het team zijn speerpunten op De Molenwerf.

Dit komt terug in de open aanspreekcultuur die teamleden ervaren en in de geïntroduceerde wekelijkse bordsessies van het team. Verantwoordelijkheid en autonomie komen ook terug in de verdeling van de taken die leraren op zich nemen bij afwezigheid van de directie. Een punt van aandacht is de communicatie daarover naar ouders.

Op De Molenwerf wil men meer van elkaar leren. Leraren nemen deel aan diverse scholingen. In de periodieke ontwikkelgesprekken is daar aandacht voor. Werken met professionele leergemeenschappen en intercollegiale consultatie is nog in de startfase. Het team werkt onder leiding van dezelfde schoolleider en intern begeleider op veel vlakken samen met een andere school van het bestuur.

Evaluatie en borging maken deel uit van het kwaliteitsproces

We beoordelen de standaard Evaluatie, verantwoording en dialoog (SKA3) als Voldoende

In de nieuw ontworpen kwaliteitszorgcyclus is ruimte voor evaluatie en borging van de ambities en de gemaakte afspraken. Dit gebeurt bijvoorbeeld in gesprekken op teamniveau en ook in individuele leraarsgesprekken. De school haalt jaarlijks met diverse instrumenten zoals een quickscan, audit en vragenlijsten informatie op over de geboden kwaliteit.

De school stelt op basis van de evaluaties doelen bij en bepaalt welke acties nodig zijn. Daarbij betreft de school de input van het personeel, leerlingen en ouders. Er is frequent en nauw contact met het bestuur over de uitvoering en resultaten van het onderwijs, de evaluaties en vervolgacties. Er zijn kwartaalgesprekken tussen het bestuur en de directie. De betrokkenheid van de kwaliteitszorgmedewerker van het bestuur uit zich ook doordat zij samen met de directie interventies bespreekt en vormgeeft. Daardoor zijn visie, ambities en doelen van bestuur en school op elkaar afgestemd.

Hoewel de school op verschillende manieren probeert ouders te betrekken, is de ouderbetrokkenheid laag. Het zou mooi zijn wanneer de school een manier vindt om een groter percentage van de ouders weet te bereiken.

De school heeft een protocol voor de overgang naar het voorgezet onderwijs en wil de contacten met de onderwijsinstellingen waar leerlingen naar uitstromen verder uitbouwen.

4 . Reactie van het bestuur

Hieronder geeft het bestuur aan op welke wijze het de bevindingen uit het onderzoek betreft bij de verdere ontwikkeling van de onderwijskwaliteit:

"Het bestuur geeft hierbij aan zich te kunnen vinden in de uitkomst van het onderzoek. Het bestuur heeft de ontwikkelingen op de school nauwgezet gevolgd en ondersteund en is blij met de vorderingen die gemaakt worden."

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

